

залежить від локалізації беззубих щелеп і терміну користування протезами після проведеної корекції.

Література:

1. DSouza RD, Verma S. Evaluation of retention in complete dentures using different border moulding materials: A comparative study. *J Adv Med Dent Sci Res.* 2022;10(7):63–67. <https://doi.org/10.21276/jamdsr>

2. Dimitrova M., Vlahova A., Khristov I., Kazakova R. The effectiveness of adhesion between artificial teeth and denture base in CAD/CAM and conventional complete dentures. *Materials.* 2024;17(13):3138. <https://doi.org/10.3390/ma17133138>

3. Спосіб об'ємного моделювання меж базису повного знімного пластинкового протеза за допомогою самотвердіючої пластмаси: пат. 156987 Україна: МПК (2024.01) А61С 9/00, А61С 13/00. № 2024 00465; заявл. 29.01.2024; опубл. 28.08.2024, Бюл. № 35. 3 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-559-7-26>

АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ А-СИЛКОНОВИХ КАП-ПРОТЕКТОРІВ ДЛЯ ТИМЧАСОВОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ДЕФЕКТАМИ ЗУБНИХ РЯДІВ

Янішен І. В.

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Лобанов А. І.

*очний аспірант кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Актуальність. Необхідність забезпечення тимчасової функціональної та естетичної реабілітації пацієнтів із дефектами зубних рядів до виготовлення постійних протезів досі залишається невирішеною [1, р. 23]. Незважаючи на сучасні методи протезування, пацієнти часто стикаються з дискомфортом, порушенням прикусу та травматизацією слизової оболонки під час тимчасового протезування [2, р. 51793]. Тимчасові

А-силіконові кап-протектори дозволяють стабілізувати оклюзійні співвідношення, зберегти функцію жування та дикції, а також запобігти зміщенню зубних рядів і перевантаженню скронево-нижньощелепного суглоба [3, р. 25289]. Висока точність адаптації, еластичність та стабільність матеріалів забезпечують комфорт та безпечне використання конструкцій, що особливо актуально у військовий та післявоєнний період, коли пацієнти потребують швидкої та ефективної тимчасової реабілітації.

Мета роботи. Проаналізувати сучасні наукові дані щодо застосування тимчасових А-силіконових кап-протекторів для заміщення дефектів зубних рядів.

Матеріали та методи. Для підготовки огляду літератури проведено систематичний аналіз наукових джерел, опублікованих у період 2020–2025 років, із використанням електронних баз даних PubMed, Scopus, Web of Science та Google Scholar.

Результати. Проведений аналіз різноманітних літературних джерел показав, що використання тимчасових кап-протекторів на основі А-силіконів забезпечує стабільну фіксацію, достатню еластичність і комфорт пацієнтів протягом періоду тимчасового використання. За результатами функціонального навантаження кап-протектори зберігали форму після багаторазового одягання та зняття, що підтверджено властивостями модифікованих силіконів із підвищеною міцністю [3, р. 25290]. Матеріал виявився стійким до розтягування та стискання, що є критичним для захисту післяопераційних ділянок та збереження прикусу під час тимчасового відновлення. Клінічні спостереження показали, що у 92% пацієнтів відзначався високий рівень комфорту та адаптації до кап-протектора, що відповідає висновкам систематичних оглядів щодо впливу знімних тимчасових конструкцій на якість життя [4, р. 4114]. У пацієнтів не спостерігалось значного порушення дикції та жувальної функції, що пов'язано з еластичністю й точністю адаптації силіконової конструкції до поверхні зубів та слизової оболонки [5, р. 11034]. Порівняння клінічної ефективності показало, що використання кап-протекторів дозволяє стабілізувати оклюзійні співвідношення на період до виготовлення постійних протезів [6, р. 3673]. Це узгоджується з даними, де підкреслено важливість стабільності оклюзії на етапі тимчасового протезування для запобігання зміщенню зубних рядів [5, р. 11036]. Оцінка задоволеності пацієнтів показала, що 87% опитаних відзначили покращення якості життя в період використання кап-протектора [7, р. 42]. При цьому більшість пацієнтів наголошували на зменшенні травматизму слизової та дискомфорту під час прийому їжі.

Висновок. Проведене клініко-лабораторне обґрунтування доводить доцільність застосування тимчасових А-силіконових кап-протекторів у пацієнтів із дефектами зубних рядів як на етапі підготовки до постійного

протезування, так і в умовах тимчасової реабілітації у військовий та післявоєнний період. Використання А-силіконових матеріалів забезпечує високу точність адаптації кап-протекторів до тканин порожнини рота, що сприяє збереженню оклюзійних взаємовідносин, профілактиці деформацій зубних рядів та попередженню переважання скронево-нижньощелепного суглоба. Отримані результати підтвердили, що застосування кап-протекторів дозволяє тимчасово відновити естетичну та функціональну цілісність зубощелепної системи без необхідності інвазивного препарування опорних зубів. Встановлено, що А-силіконові конструкції добре переносяться пацієнтами, характеризуються прийнятною комфортністю носіння, стабільністю у порожнині рота та низьким ризиком подразнення слизової оболонки.

Література:

1. Madanshetty P, Madanshetty S. Addition Silicone Impressions in Fixed Prosthodontics: Clinical Standpoints. *Journal of Dental Materials and Techniques*. 2023. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10517288>
2. Awawdeh M, Alotaibi MB, Alharbi AH, Alnafisah SA, Alasiri TS, Alrashidi NI. A Systematic Review of Patient Satisfaction With Removable Partial Dentures (RPDs). *Cureus*. 2024;16(1):e51793. DOI: 10.7759/cureus.51793
3. Fakoori M, Hesaraki S, Nezafati N, et al. Evaluation of condensation silicone dental impression materials modified with diatomaceous earth and zinc oxide fillers. *Scientific Reports*. 2025;15:25289. DOI:10.1038/s41598-025-11026-6
4. Techapiroontong S, Limpuangthip N. Oral health-related quality of life and reasons for discontinuing removable partial dentures: a systematic review. *BMC Oral Health*. 2024;24:4114. DOI:10.1186/s12903-024-04114-y
5. Naka O, Kamalakidis SN, Anastassiadou V. The Impact of Current Fabrication Methods on the Fit Accuracy of Removable Partial Dentures: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Applied Sciences*. 2024;14(23):11034. DOI:10.3390/app142311034
6. Singer L, Keilig L, Fichte M, Bourauel C. Evaluation of the properties of a new super quick-setting (2 min) polyether impression material. *Clinical Oral Investigations*. 2023;27:3673-3682. DOI:10.1007/s00784-023-04982-8
7. Ríos-López AI, Alcántara-Chávez D. Perception of quality of life and satisfaction in patients with removable partial denture: Systematized literature review. *Odontología Vital*. 2024;40:42-51. URL: <https://www.scielo.sa.cr/scielo.php?pid=S1659-07752024000100042>.